

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Sabbato. Parabola pretiosæ margaritæ. Quantùm peritus & prudens est
Evangelicæ margaritæ Negotiator, tu tantum imperitus es & imprudens,
nisi prospicias.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

est, imitari hujus mundi contemptores, volo, sed quod relinqua, non habeo. Multa fratres relinquunt desiderium terrae renuntiantur. Exteriora etenim nostra Domino quamlibet parva sufficiunt; namque & non substantiam penas: nec perpendit quantum in eis sacrificia sed ex quanto profera tur; nam si exteriorum substantiam perpendamus, ecce sancti negotiatori nostri perpetuum Angelorum vitam datum retributus & navi, mercati sunt. Assumptionem quippe pretij retine non habet; sed tamen regnum Dei, tantum valeat, quantum habes. Valuit namque Zacheo dimidium substantie: quia dimidium aliud ad hoc quod in iustis abstulerit, restituendum in quadruplum reservauit. Valuit Petrus & Andrea dimissis retributus & navi. Valuit vidua duobus minutis. Valuit alteri calice aqua frigida. Regnum itaque Dei, ut diximus, tantum valeat, quan tum habes. Pensate itaque, fratres, quid vilius cum emitur, quid carius cum possidetur? Sed fortasse nec calix aqua frigida suspetit qui indigens prabisatur etiam tunc securitatem nobis promittit sermo diuinus. Redemptore enim nato, Cœlici cives ostenses sunt qui clamarent; Gloria in excelsis Deo, & in terra pax hominibus bona voluntatu. Ante Dein namque oculos nunquam est vacua manus à munere, si fuerit arca cordis repleta bona voluntate. Et quæ plura pergit de hac bona voluntate, quæ superiæ relatæ sunt.

Vide quid tibi desit, quod minus omnia dedecatis. Scrutabor Ierusalem in lucernâ: & visibiles suos. Sopha. 5. per viros desfixos in secibus suis.

Videri potest in 1. parte, Feria 3. Hebdom. 2. post Epiph. In 3. parte, Feria 3. Hebdom. 13. In 4. parte, Dominica 17.

S A B B A T O.

PARABOLA PRETIOSÆ M A R G A R I TÆ.

*Iterum simile est Regnum Cœlorum homini negotiatori quaren-
ti bonas margaritas, inventa autem una preciosam mar-
garitam, abiit, & vendidit omnia quæ habuit,
& emit eam. Matth. 13.*

VERITAS PRACTICA.

*Quantum pesitus & prudens est evange-
licæ margaritæ Negotiator, tutan-
tum imperitus es & imprudens
nisi prospicias.*

RATIO EST., Quia quantum ille Negotiator peritus & prudens in evangelica margarita negotiatione, tantum alter est imperitus & imprudens, qui in eadem negotiatione se opposito gerit modo.

Sed tu, nisi prospicias, te in eadem negotiatione, opposito geru modo. Ergo quantum ille peritus & prudens est, tutantum es imperitus & imprudens: quod cum non possit non esse damnosissimum, sicut est quod prospicias.

Hayneusue Pars tercia

I. P U N C T U M.

QUÆNAM sit illa pretiosa margarita, quis Negotiator, qui omnia sua vendidit ut illam emeret, quænam sint illa omnia quæ propterea vendidit, & quæ deniq; fuerit peritus & prudens in illa sua negotiatione, dicetur opportunius in ipso proposito veritatis expositorio discurso, ut manifestius videoas, quæm si imperitus & imprudens qui cum in eadem margarite negotiatione veteris quam ille negotiator, te opposito planè modo geras, nisi diligenter prospicias. Hic est itaque totius considerationis fructus: ut cum videris te in ea præcipue patre illi esse oppositum in qua est peritus & prudens, agnoscas te imperitum & imprudentem, & quantum fieri potest, resipiscas.

Ac primò quidem ut evidentius & certius res tota procederet, præmittenda fuit haec universalis Propositio, quod quantum ille Negotiator evangelicus peritum & prudentem se in sua negotiatione ostendit, tam imperitum & imprudentem

B6

se

se quisvis alias manifestet, si in eadem negotiatione versetur & de opposito gerat modo? Nonne hoc evidens & manifestum? Nonne oppositorum est eadem scientia in ratione suæ oppositionis? Nonne bonus & malus: justus & injustus, prudens & imprudens sunt inter se oppositi qua ipsa ratione bonitas & malitia: justitia & injustitia: prudenter & imprudenter inter se opponuntur? Quamobrem sicut est ratio quædam propter quam Negotiator evangelicus maximè prudens & peritus habetur; profectò si opposita & contraria ratio reperiatur in alio quovis negotiatorे circa eandem specie negotiationem, jure is merito imprudens & imperitus habebitur. Si prudens est Abigail quæ Davidi victimam subministravit, imprudens fuit Nabal qui eundem negaverat. Si prudens ille est qui moderatur sermones suos, ille imprudens est qui nullo eos modo moderatur. Si prudens ille est qui inventa una pretiosa margarita vendit sua omnia ut illam sibi emat, profectò alter eisdem negotiationis & studij qui diu cum alio margaritam quæ sivit & reperit, nec tamen sibi eam cum posset comparar, imprudens est, si præsertim margaritæ novit pretium & valorem. O quis novit evangelicam margaritam, & non cognovit ejus pretium?

II. PUNCTUM.

SED Tu nisi profficias, si in eadem negotiatione oppositoris modo.

Tria hic distinctè consideranda sunt. Primum quænam sit illa margarita. Secundum, quinam Negotiator qui sua omnia pro illa comparanda prudenter vendit. Tertium, quæm sis illi oppositus. De primo cum multi asserti possint interpretationes, tūm illa modò est convenientissima, quæ hoc margaritæ nomen & virtutem transferunt ad eam humilitatis partem quæ mundi concernit, pium amplectentur. Sic S. Papa Gregorius, in ejus inquit, comparatione viles sunt omnia, nihil in terræ liber, deformè conspicitur quidquid de terrena rei placebat specie.

S. quoque Chrysostomus, De loto scilicet margarita: si per dum in conchylii fuerit, simul uero ac perfractum fuerit, idam in gloria ruber est, sed & nos. Et hæc quæ pergit fusus Sic de apertissimè liber de imitatione Iesu, Dixi, uolto a tibi demanda pro pretiosis & altius, in rebus humana: is. Nam valde uilius & parva ut pene oblivionis tradita videatur vera ecclæsticæ sapientia; non sapientia alta de se, nec magnificari querens in terra, quam multis ore tenus pra-

dicant, sed vita longè dissentiant; IPSA TANDEM EST PRETIOSA MARGARITA à multis abscondita.

De secundo, nemini dubium est quin primarius huius margarita Negotiator fuerit Christus Dominus, qui, ut ait S. Leo, Voluntariam humilitatem ab utero matris, uirgine ad supplicium crucis pro omnibus fortitudine & elegit & docuit. Quomodo verò propterea sua omnia dedit non erit difficile aut obscurum intelligere si revocemus in mentem quæ bona Christus habere poterat, ut magnifice & gloriouse appareret coram hominibus in universo mundo, quibus tamen bonis abstinuit & se se privavit ne sic mundo gloriose appareret, sed pro gloria potius ignominiam recipieret. Hoc est enim Christum dare omnia sua pro hac pretiola margarita seu pro mundi contemptu quando sis suis omnibus bonis se abstineret, ut inde mundo contemptibilis potius quam gloriosus appareat, & à mundo revera potius contemnatur quam honoretur. Sicut Moyses dicitur dedidit regnum Ægypti pro Christi opprobrio, quando recusavit illud regnum sibi obtulatum tanquam filio adoptivo & hereditate, quando scilicet, ut ait Apostolus, Negavit se esse filium filia Pharaonis, magis eligens afflictum populo Dei quam temporalia peccati habere iucunditatem, maiores divitias affimans thesauro Ægyptiorum, improprium Christi. Sic Christus Dominus cum propositum sibi gaudium, id est, vitam seferatam Ibid. 12, bonis omnibus recusat, ut sustinet etiū confusione contempta, jure dicendus est bona illa omnia hoc ipso tradidisse, quo ea potuit accipere, neq; tamen accepit aut usurpavit. Nuncautem vide attingens quænam illa essent ejus bona & ne multitudine obruaris, distingue omnia in tres illas ordinarias bonorum classes, quarum prima cominet bona quæ dicuntur fortune seu temporalia, & corporalia. Secunda quæ naturales animi vel supernaturales complectent doles, quæ dicuntur bona spiritualia, vel etiam honesta & honorifica. Tertia denique quæ vitam ipsam, bonorum omnium summum, comprehendit.

De bonis itaque temporalibus, intuere quantum eorum copiam a sibi comparare poterat qui Dominus universorum erat, cui David acceptum referens quidquid possidebat. Tua es Domine, inquietabat, magnificetia, & potentia & gloria, cuncta quæ in celo sunt & in terra, tua sunt. Tu es Dominus regnum & tu es super omnes Principes. Tua diuinitas & tua est gloria, In manu sua magnitudo & impe-

TINNO

*Hom. II. in
Evangel.*

L3. f. 32v.

vium omnium. Domine Deus noster, omnis hac
sojia quam paravimus ut adificaretur domus no-
mini sancto tuo, de manutua est, & tua sunt
omnia MEVM est argentinum, & meum est aurum,
dicebat ipse Dominus. Per me Reges repugnant,
per me principes imperant, mecum sunt diuina &
gloria, opes superba & justitia, ut ditem diligentes
me, & thesauros eorum repleam. Quid ex his er-
go non poterat sibi assumere? Quas non con-
struere domos & palatia fabricare? Qualem co-
mitatum & familiam ex omnibus hominum & An-
gelorum cœtu non potuisset sibi sociare? Fuit
ne Cræsus diutor, fuitne Salomon gloriior,
fuitne aliis quisvis potentior, quamvis esse pote-
rat qui habet in vestimento & in semore suo scri-
pium, Rex regum & Dominus dominantium? Si

Agg. 2.
Prov. 8.

splendere gloria, si fulgere imperio, si domina-
tione regnare, quæ gens, quæ regna, quæ impe-
ria, qui principes & qui Reges non se illi subjec-
sent & ex suis coronis omnibus ueans formas-
sent soli eius nomini & capiti imponendas? Sed
nihil horum voluit, non regnum, non provin-
ciam, non civitatem, non postremum domum, nec
in ipso diverso locum ullum sibi parat, sed in
angustissimo terrenlo recipitur, in stabulo na-
scitur, in pæsco reclinatur infans, & vir factus
non habebit ubi caput reclinet. Poruitne iegens
tius nasci & vivere qui poterat splendidius? Cur
porro tanta egitas in tam opulento viro? Cur
tanta demissio in tam excelso? Nonne ut his suis
dati bonis pretiosam illam emeret margari-
tam? Nonne ut sic mundum contemneret, & à
mundo contemneretur?

Apoc. 19.
Luc. 2.
Matth. 3.

Sic percurre celebrando singulares eius cor-
poris Dotes, quanta esset eius venustas, quanta
majestas, quanta omni ex parte perfecta species,
uno verbo, speciosus erat præ filius hominum; &
qualis aliquando resplenduit in monte sancto,
cum transfiguraretur coram suis tribus Aposto-
lis, semper fulgere poterat, sic semper radiare;
sed non sic sperni potuisset, non sic contemni.
Contemnendum se volebat & deridendum, quid
faciat in tanta corporis claritate? Adstupescerent
omnes tanto splendori, tantam mirabuntur vul-
tus gloriam, nullus cum ave sabitur, nullus con-
temnet. Non ita, inquit, splendorem potius re-
prünam, quam mei contemptus affectum Infir-
mabor, palefaciam, fatigabor, esuriam; Corpus
meum dabo percurrentibus, & genas meas vellen-
tibus: faciem meam non avertam ab increpanti-
bus & insipientibus in me. Non erit mihi species
neque decor, & non erit aspectus. Quamobrem

vetò ita? Ut qui me videbunt tanquam despectum
& novissimum virorum, virum dolorū & sci-
entem infirmitatem ne contemnant & dicant, quasi
absconditus vultus eius & despectus, unde nec re-
putavimus eum, aut certè putavimus cum quasi
leprosum & percussu à Deo, & humiliatū. O ve! è
pretiosam margaritā, quæ tali pretio estimatur!

SECUND A bonorum series complectitur
cas animipartes & vitæ status qualitates, quæ
commendationem imprimis apud omnes ha-
bit, & honorem conciliant, quo in bonorum
genere quād insignis esset & singularis Christus
Dominus, nemo dubitet qui eum norit. Ipse e-
nim est in quo sunt omnes thesauri sapientia &
scientia absconditi. Ipse est qui de sinu Patris ad
nos venit ut enarraret nobis & eructaret abscon-
ditæ à constitutione mundi: per quem gratia & *Ioan. I.*
veritas facta est, de cuius plenitudine nos omnes
acepimus, qui denique ut paucis multa comple-
xerat cum sancto Hieronymo, *Respublica erat*
omnium gratiarum, & statua omnium virtutum.
Enumerata tibi si potes omnes artes, omnes
scientias & facultates de quibus aliquando quid-
quam audiveris, propone. tibi Arithmeticam,
Musicam, Geometriam, Astrologiam, Rheto-
ricam, Philosophiam naturalem, moralem, &
supernaturalem. Recense disputationes illas
quas Salomon habuit super lignis à cedio Liba-
ni usque ad hyssopum: nec non disputationes
de jumentis, & volucribus, & reptilibus, & pis-
cibus. Nonne Christus hæc & plura cognovit?
Nonne de his copiosius & certius quam Rex ille
Judaicus dicere & discipiare poterat? Nonne
si quid tale evulgasset, omnium in se admira-
tionem concitasse? Cur de his ergo ne verbum
quidem protulit? Cur tamdiu tunc qui tam
præclare loqui poterat? Cur quando loqui vo-
luit tam demissa & humilia locutus est, ut Ju-
deus post esset scandalum & stultitia Gentibus?
Sic nimur sic emenda erat margarita, sic dan-
dum erat quidquid gloriosus eminebat, ut dum
contemptibilia diceret, diceretur ipse contem-
pitibilis & recipia contemneretur.

Quod spectat vero ad eius dignitatem seu
quam vocant status qualitatem, triplex in eo e-
rat quæ apud omnes maximam obtinet vene-
rationem & culū, nempe regia dignitas, Prophe-
talis & sacerdotalis. Hæc erat dignitas omnium
summus apex, & sublimius honorū culmen quod
qui promoti essent, sacro inungebantur oleo &
Christi dicebatur, quos erat omni uero veritū tan-
gere. Nolite tangere Christos meos, & in Prophétis *Ps. 104.*

Bib. 2. *meis*

meis nolite malignari. Cum itaque Christus Dominus hoc triplici dignitatis titulo supra omnes recesserit ante Reges & Prophetas esset insignitus, eum non omnes Reges ad eum convolant, Reges suum agniti, & Prophetam illum magnum tot pro omni lumen oraculis auditum? Quia scilicet non ita vult eminere coram omnibus, non sic circumpisci, non sic apparere. Propheta certe est, sed hoc

Matth. 26.

vel maximè nomine deridendum: Prophetazanobis Christe qui est quia perrussit. Rex omnino est, sed in arundineo sceptro & corona spinea proclamandus; Ecce Rex vester. Sacerdos denique est & summus Pontifex: Sed non semper sum clavis auctoritatis: ut Pontifex fuerit, inquit Apostolus. Hic est ille Sacerdos magnus Zaccharias pridem offensus qui non aliis quam sordidius uestibus induit, erat. Hic est ille Sacerdos qui in Sacramento altaris seipsum consecrat sub specie tam humili & abjecta ut multi ex his citiam, qui non erubescunt cum crucifixur, erubescant & negent consecratum. Ipse autem sic te quotidie immolans simul & contemnendum reliquit, ut licet ad solum sui contemptum immolaturnon recusat, & tam facile patiatur te a sacra legis, & magis & a dæmonibus profunari & illudi, quam ab Angelis adorari. O vero est absconditam in conchylium margaritam! Potestor fundus maris esse profundior, ubi margarita deluiscit, quam Christus Sacerdos sic de missus & abjectus sub ilis modicis speciebus ubi non modo nihil sit à non credentibus, sed à credentibus sit excrandum sacrilegium!

SUPEREST Vita quæ tertium conficit & superimum honorum genus quam qui tradiderit pro evangelica margarita, profectò sua omnia tradidisse dicendus est. Erat autem in Christo Dominio vita triplex, nempe naturalis, supernaturalis, & divina, neque ulli earum pepercit unquam nihil ut sibi penitus reservaret quin totum effundere in illius margaritæ pretium. Primo quidem dedit naturalem vitam in quo est mortuus modo, qui totus fuit ad ferendū opprobrium: *Nam in humilitate iudicium ejus sublatum est.* Id est, tam humilis & contemptus in vita fuit urad enim morte tollendum nullā iudicii forma deratio fuerit habita. Velsic aptius: quando est morte condemnatus tam turpi morte damnatus fuit, ut quis qualis esset, judicari non posset. Supernaturalē autem vitam non ita potuit depone-re sicut naturalē, quia cùm illa considereret in divina gratia, in sanctitate, caritatisque donis coelestibus, non poterat Christus se his exuere, non

poterat non esse sanctus, non poterat non esse Deo gratus & unitus. Quod ergo restabat ut faceret fecit, & quo poterat mori modo secundum illam vitam supernaturalem mortuus est ut sic contemni posset, nempe in existimatione hominum non modo non ut sanctus est habitus, sed ut maleficus, ut seductor, ut latro. Et cùm iniquus deputatus est. Sic divinam dedit vitam cùm, ut crucifigeretur & illudetur, permisit non modo se non agnosceri Deum; Si enim cognovissent, nunquam Domini gloria crucifixijs sunt, sed tanquam blasphemum, affectatae Divinitatis suum, probris & sanca onerari; Si filius Dei es, descend de crucifixus enim quia filius Dei sum. Atque adeo ipsum in cruce pendente se à Deo daret. Etum clamare non puduit, Deus meus Matth. 27. Deus meus in quid dereliquisti me? Quād Judei audientes vocem & in piavum detorquentes sentim, novam iubilannandi Crucifixu rapuerunt anfam, & in ipsum Deum tuas evomuerunt blasphemias, unde in Psalmis Christus: *Quoniam Propterea sustinus opprobrium, operuit confessio factum meum.* Et opprobria exprovranium tibi cederunt super me.

Hoc est hæc que preiosa margarita, contemptus mundi, contenpus tuus: & hic est peritus prudensque Negotiator Christus Dominus, qui omnia sua dedit ut illam sibi emeret, ut contemptum mundi simul a se compararet. Tu vero in eadem negotiatione ubi agitur de contemptu, quam te opposito geras modo, agnoscet. Enille omnis tua tradit ut honorem fugias & contemptum accipias; tu è contia, nomine quidquid habes tradis ut contemptum fugias & honorem accipias? Nonne statim atque injuriam accipias, aut vel animo fingis contemptum ab aliquo, nonne statim commoveris? Nonne iam totus animus in id unum intendit ut injuriam propulsat, contemptum abigit, & honorem hasum restauerit? Nonne totum penitus tempus in eo unoponitur, totum studium, tota devotione, tota pax, tota virtus, & tota vitae jucunditas? Nonne hic humilitas, si quæ sit, exhaustur? Nonne mansuetudo abluuntur, charitas, fervor, zelus, & si quod aliquid cœlestis donum est, totum evanescit & effunditur ad probrum illud effugiendum? Nonne hoc est igitur omnia tua dare propterea? Et nonne hoc est, opposito te planè modo gerere quam se Christus geslit, qui omnia sua dedit ut probrum illud suscepseret quod tu fugis? O vero dilectum à Domino: *Qui non est mecum, contra me est.*

ILL.PUN.

III. PUNCTUM.

QUANTVM ergo peritus & prudens est evan-
gelicam margaritam negotiator, tu tantum impo-
ritus es & imprudens; nisi diligenter prospicias. Hoc
est, nisi te totū convertas ab eo qui soles esse, in
simili negoziatione, qua cum illo versaris. Cum
enim hic te opposito proris geras modo ac il-
le, cūn ille det omnia sua ut contemptum sui
pacatur, tu vero tua omnia largiaris ne illumina-
teras; profectio quantum illi perit & imprudenter
facit, tu tantum imperie & imprudenter. Nam
Ecclesi. 33. oppositorum antecedentium necesse planè est
ut sine opposita conseqentia. *Contra malum,*
b. num est, & contrarium vita. *Duo & duo,*
& unum contrarium, inquit Sapiens. Quāsi
dice et, sicut malum ita bono opponitur, ut
quod de malo tanquam malo dicitur, non pos-
si dici de bono, inde contrarium sit dicendum;
ita planè de reliquis quæ sunt inter se opposita;
Sic de oppositorum uno, bonum dicas; malum
oporet dicere de alio. Vel nega Christum esse
prudentem in emenda illa margarita & in ferendo
sui contempns; vel te facere in hoc ipso tam-

imprudenter qui contemni nolis, quam ille est
prudens. Et tamen in hac præcipue parte ponunt
homines suam prudentiam ut avertantā se quid-
quid probosum est! O quam verè talis pruden-
tia, non nisi stultitia est, quandoquidem sic di-
vinæ opponitur prudentiæ, quantum unum
contrarium suo potest opponi contrario. *Pru-
dentiam prudensum reprobabo.* *I. Cor. 1.*

O quanta humilitatis æstimatione inde ducen-
da est, quod pro illa Christus non insipiens cer-
te Negotiator sua dedit omnia! Tantum vide-
licer pro illa virtute dedit, quantum universum
pro salute hominum! Quid enim amplius pro
illorum salute potuit, quam suu dare omnia? Ex
quo intelliges tam tibi caram hanc debere esse
virtutem, quam ipsam salutem animæ, quæ sic
ab illa virtute penderet, ut si quod sit salutis peri-
culum, hinc maximè timendū sit, quod vel ho-
norem nimis ames, aut nimis probrum timeas.
Quanu sudoribus hereditas cassa, aut quid simi-
le vanum expetitur! minore labore Margaritum
Christi emi poteras. Sic apid sanctus Hieronymus.
Vide plura passim Verbo, Humilitas, Mundi
contemptus.

DOMINICA NONA.

DE LACHRYMIS A CHRISTO DOMINO
FUSIS SUPER JERUSALEM.

*Vt appropinquavit videns Civitatem, flevit super illam, dicens, quia si co-
gnovisses & tu. Luc. 19.*

VERITAS PRACTICA.

Ecclesi. 3. Nisi cor tuum moveatur ad Christi verba la-
chrymantis, cor illud est de quo Sapiens: cor
durum habebit male in novissimo:

RATIO EST. Quia cor illud est durum quod nec
timore frangitur, nec amore mollitur.
Sed nisi cor tuum moveatur ad Christi verba la-
chrymantia, nec timore frangitur, nec amore
mollitur:
Ergo: si uide est cor durum de quo Sapiens tremendum
illud affirms futurum, ut male habeat in ne-
vissima die.

I. PUNCTUM.

EVANGELII hodierni præcipuum argu-
mentum est ingressus Christi Domini in
Civitatem Jerusalēm: de quo quidem in-
gressu plurā in secunda parte, Dominica
Palmarum die: & in quarta parte per integrum
Hebdomadā. Nunc verò tantum de eius ver-
bis & lachrymis simul junctis, ad cordis nostri
duriciam vel movendam vel cognoscendam
quād sit periculose pertinax.
Lege textum, intuere Christi vultum, vide
suffusos in oculo osulos, admirare profusas la-
chrymas, audi verbi terrore simul & suavitate
plenissima: *Quia si cognovisses & tu, & qui-
dem in hac die tua, que ad pacem tibi: nunc au-
tem absconditas junctab oculis tuis. Quia venient
BB 3 dies*